

Mince zo zlata, peniaze kryté zlatom, papierové peniaze a kartičky. Pokroková púť od reálnych k virtuálnym platidlám

Branislav Michalka

10. júna 2021 ✚ *Spoločnosť*

Zdroj: Flickr

Zlatá minca ako trestný čin

Aukčný dom Sotheby's v New Yorku sa stal pred niekoľkými dňami javiskom unikátneho predaja zlatej mince. Bol dosiahnutý nový rekord a za mincu záujemca zaplatil ohromujúcich 19,5 milióna dolárov. Až doteraz bol najdrahšou mincou v dejinách, vydraženou na aukcii, strieborný dolár z roku 1794, ktorý bol predaný za 10 miliónov dolárov.

Čo bolo na zlatej minci, ktorá teraz prekonala svetový rekord, natoľko zaujímavé, že to motivovalo nového majiteľa tak veľkoryso siahnuť do svojej kasičky?

Predaná minca je skutočne výnimočná. Je to totiž posledná zlatá minca v dejinách USA, určená k tomu, aby sa jej séria dostala do verejného obehu. Bola vyrazená v roku 1933, ale medzi ľudí sa už nikdy nedostala. Prezident Franklin Delano Roosevelt, otec ideologicko-ekonomického programu *New Deal* (Nový údel), totiž v rámci svojho koketovania s ľavicovými ideológiami definitívne zrušil v Spojených štátoch tzv. zlatý štandard, čiže krytie bankoviek zlatom a predovšetkým ich zameniteľnosť za zlato. Jeho cieľom bolo, podľa jeho vlastných tvrdení, posilniť americkú ekonomiku, na ktorú od Čierneho piatku v roku 1929 zaľahla hospodárska kríza. Štát následne nariadil likvidáciu všetkých mincí a ponechal len dve do muzeálnych zbierok *Smithsonovho inštitútu*.

Napriek tomu, že bol zlatý štandard zrušený (a v dejinách odvtedy definitívne nastala zlatá éra nehataného tlačenia papierových, a ničím reálnym nekrytých, bankoviek), napriek tomu že zlaté mince boli zničené a stiahnuté z obehu, predsa len uniklo niekoľko mincí na verejnosť, kde sa objavili v roku 1937 na trhu. Reakcia štátu na objavenie sa týchto niekoľkých neškodných mincí, bola zarážajúca. Namiesto toho, aby nad numizmatickou raritou, ktorá nijako nemohla ohroziť chod financií, mávol rukou, spustil rozsiahle pátranie. Do pátracej akcie bol zapojený aj *Federálny úrad pre vyšetrovanie* (FBI), ktorý nakoniec dospel k záveru, že vášniví numizmatici, ktorí mince zrejme ukradli, sa dopustili nielen trestného činu krádeže, ale

čo je ešte horšie, prechovávaní zlatých amerických dolárov.

Čitateľa môže zaraziť, čo je nakoniec na numizmatickej vášni a domácim prechovávaní zlatých mincí až také zlé? Problém však spočíval v tom, že nešlo o mince z obdobia starého Ríma, ale o mince, ktoré ešte donedávna boli v obehu a ktoré, a teraz príde to podstatné – bol každý občan po roku 1933 povinný odovzdať štátu, pod hrozbou spáchania trestného činu. Zvlášť, aký môže mať štát záujem na úplnom odstránení zlatých mincí z domácností? Najmä pokiaľ tvrdil, že hodnota papierovej bankovky zostane aj naďalej nezmenená. Veď pokiaľ by hodnota bankoviek naďalej zodpovedala hodnote mince, tak by nemal byť problém ju zameniť. Alebo, žeby štát plánoval podrobiť papierové peniaze určitej evolúcii, ktorá by ukázala pri kontakte so zlatou mincou reálny pokles ich hodnoty?

Pokroku chutia peniaze, najmä papierové

Zlato, striebro a meď boli od vzniku aspoň trochu zložitejších civilizácií kovmi, ktorých stabilná hodnota dávala záruku, že napriek zmenám politických pomerov, prehraným vojnám alebo prírodným katastrofám, stačí po prehraní búrky vytiahnuť hrniec s mincami zo zeme (pokiaľ ho už nevytiahli napríklad rabujúci žoldnieri) a išlo sa nakupovať. Čitateľov Dumasových *Troch mušketierov* možno, podobne ako autora tohto článku, v mladosti zarážalo, že keď sa Athos, Porthos, Aramis a D'Artagnan bavili o peniazoch (nevyhnutnom mazadle každého chodu, aj romantických hrdinov), neustále hovorili o rôznych menách, z rôznych dôb, z rôznych krajín a od rôznych panovníkov, ktoré boli ochotní akceptovať a ďalej používať. Na území Francúzskeho kráľovstva očividne kolovalo značné množstvo kovového obeživa, ktorého hodnota sa väčšinou odvíjala od veľkosti, váhy a kvality kovu. Nie od jeho pôvodu a doby vzniku.

Takto fungoval svet v podstate celé tisícročia. S príchodom modernej doby však prišla aj novinka v podobe papierových bankoviek, ktoré moderným štátom pomáhali na poli ekonomiky a hospodárstva „čarovať“, čiže stimulovať priemyselnú a sociálnu revolúciu. Papierové peniaze však vzbudzovali u obyvateľstva oprávnenú nedôveru, pretože ich stabilita a reálna hodnota, sa podobala stabilite panelového domu zo scény anglickej komediálnej skupiny *Monty Python*, v ktorej stavebná firma v spolupráci s magikom stavia domy, v ktoré treba veriť. Inak sa zrúti.

Pohrdanie más papierovými bankovkami sa prejavilo v stredoeurópskom regióne napríklad počas napoleonských vojen, keď zbankrotované Rakúske cisárstvo natlačilo tzv. bankocetle, ako posmešne volali papierové bankovky nedôverčiví občania. Ľudia sa zdráhali používať tieto papieriky ako platidlo, oprávnené sa domnievajú, že ich reálna hodnota nezodpovedá tomu, čo je na papieri napísané. Štát bol však vo vojne a potreboval „reset“, takže armáda sa nevyhla pri platení bankocetlami ani násiliu. To nedôveru ešte viac utvrdilo. Po Viedenskom kongrese to vyzeralo na návrat k predchádzajúcim pomerom, ale náhle sa spoza rohu opäť vynoril na barikádach žrút a producent papierových peňazí – pokrok.

Zlaté americké doláre

zdroj: Flickr

V polovici 19. storočí bola viera v pokrok ľudstva neochvejná. Peňažné meny v zlatých minciach však tomuto pokroku bránili. Ukazovali realitu hodnoty a ceny v jej pravej podobe a neumožňovali príliš sofistikované celoštátne finančné špekulácie a kalkulácie, projektované na desaťročia dopredu. Papierové peniaze, založené len na dôvere, čiže na viere v krajšiu budúcnosť, však áno. Scénka z Goetheho *Fausta*, v ktorej Mefistofeles prichádza za kráľom s vynálezom papierových peňazí, čo umožní rýchlokvasný blahobyť, nepotrebuje komentár. Ako to však urobiť, aby si ľudia na papierové peniaze zvykli a dôverovali im? Pripomeňme, že vtedajšie davy, odchované revolúciami a vojnovými konfliktami, mali omnoho násilníckejšie sklony než dnešný demokratický elektorát, a preto by hrozili vládam pri zavádzaní papierových peňazí vzbury. Ako z tejto pasce von?

Zlatý štandard - dobrá finta

Ako vždy, aj tu si však pokrok, a jeho pôrodné baby a pestúni, dokázali poradiť. Vedeli, že pokiaľ chcú ľudí navyknúť na papierové peniaze (aby im verili, podobne ako monthypythonovskému magickému paneláku), musia ich presvedčiť, že medzi papierovou bankovkou a zlatou mincou v podstate nie je žiaden rozdiel. Ale, a to je tá výhoda, bankovka je navyše skladná, nepúta takú pozornosť zlodejov ako zlato, nie je nutné ju vážiť, hrýzť do nej či je pravá, jej hodnota sa nemení orezaním okrajov a pod.

Bankovky boli skutočne výhodné. A štát garantoval v prípade zlatého štandardu, čiže zameniteľnosti bankovky za zlaté mince, že keď im aj občan vo svojej náchylnosti ku „*konšpiratívnejmu mysleniu*“ (ako by povedal moderný zodpovedný žurnalista) nedôveroval, tak si ich mohol za zlato jednoducho zameniť. V obehu boli aj bankovky, aj zlaté mince. Všetko vyzeralo ako fér hra, ktorá nemá iný cieľ, než spríjemniť život šporovlivým občanom. Že sa štát chystá do budúcnosti pokrokovito zadlžovať, že zlatý štandard je len dočasná záležitosť, kým systém neprejde úplne na papierové peniaze (neskôr dokonca na abstraktné elektronické presúvanie čísel a bankové karty), že cieľom je vypestovať psychický návyk na papierové bankovky v takej podobe, aby používanie zlatých mincí pôsobilo ako komický anachronizmus, o tom sa poctivým daňovým poplatníkom ani nesnívalo.

Aby všetko navyše vyzeralo nie ako uvoľnenie, ale ako seriózne sprísnenie, tak striebro a meď boli vyradené z kovov, ktoré mali kryť hodnotu bankoviek a ponechalo sa len najvzácnejšie zlato.

Podobné finty sú v rámci pokroku bežné, ba priam nutné. Inak by ľudia nevedeli, načo sú im tie inovácie vlastne dobré, keď v konečnom dôsledku a napriek neustále deklarovanej abstraktnej slobode, im prinášajú

len stále viac kontroly a dirigovania zhora.

Spomeňme si napríklad na vznik Európskej únie, ktorú v 50. rokoch vlastne žiaden národ nechcel. Jediný spôsob ako presvedčiť obyvateľov Európy, aby kývli súhlasne hlavou na vízie globalistov, bolo dať im nejakú očividnú výhodu – napríklad voľné cestovanie. Čo na tom, že zavedenie hraničných kontrol bolo vlastne predtým tiež výsledkom pokroku a že do 17. storočia ich Európa nepoznala? Cesty pokroku sú nevyspytateľné. Dnes, keď už je moc pokrokových globalistov natoľko upevnená, že nepotrebujú presviedčať, ale rozkazujú, nastolia „*sanitárnu diktatúru*“, ako nazval stav vecí po roku 2020 biskup Schneider, obmedzia pohyb obyvateľstva, budú ho kontrolovať takým spôsobom, aký by si nikdy netrúfli v 50. rokoch zaviesť a celá finta s voľným pohybom pôjde do zabudnutia, presne ako zlatý štandard.

Krátky život zlatého štandardu

Čoskoro po zavedení štandardu zlatej mince sa ukázalo, že túžba finančných špekulantov a pokrokárov presahuje reálny objem zlata, ktorým boli bankovky kryté. Celkový objem zlata v štáte sa nedal zvýšiť spustením rotačky na tlačenie bankoviek a neustále ťahal ekonomický rozmach, v tej podobe ako si ho industriálny pokrok vysníval, k zemi. Koncom 19. storočia už stáli štáty pred dilemou ako utiahnuť kolosálnu industrializáciu, militarizáciu a expanziu, pokiaľ nebudú mať možnosť väčšej flexibility pri práci so štátnymi financiami. Rozhodnutie nakoniec prišlo len krátko po tom, ako boli počas 19. storočia zlaté štandardy vlastne zavedené. Na príklade Spojených štátov a Veľkej Británie, dvoch najsilnejších mien – dolára a libry, si môžeme ukázať, že existencia zlatého štandardu, teda zameniteľnosti papierových bankoviek za zlato, bola efemérnou záležitosťou, s prežitím ktorej globálne elity pravdepodobne dlhodobo nerátali.

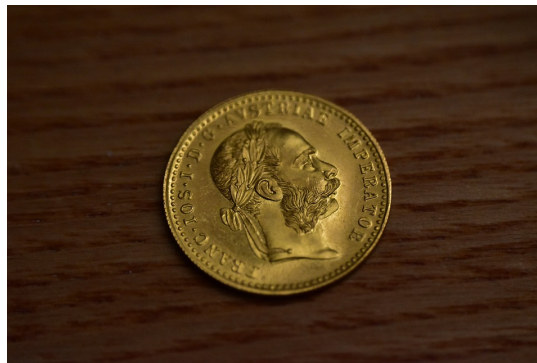
V Británii bol zlatý štandard oficiálne obnovený v roku 1816, dvadsať rokov po tom, ako bol kvôli napoleonským vojnám (podobne ako v Rakúskom cisárstve) zrušený. Zmeniteľnosť bankoviek za zlato nastalo až v roku 1821. Až v roku 1844 boli zavedené limity na emisiu bankoviek centrálnou bankou. O 60 rokov nato, vo vojnovom roku 1914 bol zlatý štandard zrušený. V USA bol zlatý štandard zavedený až v roku 1879, úplná zmeniteľnosť dolára za zlato bola dosiahnutá až v roku 1900. Avšak už v roku 1913 bol založený povestný Federálny rezervný systém, ktorý stanovil minimálne krytie bankoviek zlatom na 40 %. V roku 1933, keď boli z obehu definitívne odstránené zlaté mince, už došlo k výraznej devalvácii dolára.

Zároveň Spojené štáty zaviedli pre občanov povinnosť predaja (vlastne odovzdania) zlatých mincí bankám, za čo dostali od štátu pekné papierové bankovky, ktoré čoskoro devalvovali. Rozdiel, bol ziskom štátu. Taktiež štát oficiálne zakázal držbu zlatých mincí, pod hrozbou spáchania trestného činu.

Hra na serióznosť bankoviek, ktorá mala otupiť bdelosť obyvateľov netrvala dlhšie ako cca pol storočia. Všetko v náležitých globálnych súvislostiach. Ruka v ruke s monopolizáciou, centralizáciou a abstraktne štátnej meny, postupoval pokrok, ktorý redukoval počet roľníkov – samoživiteľov, nezávislých na štáte. Tým boli zástupy obraté o nezávislý zdroj obživy, dostali sa tak pod väčší vplyv štátnych úradov, a ich závislosť sa prejavila aj nevyhnutnosťou akceptovať papierové peniaze. Pozícia ich predkov, ktorí si mohli dovoliť odmietnuť predávať svoje produkty za bankovky, ktorým nedôverovali, bola stratená.

Vlády väčšiny štátov v Európe a Amerike rozpútali po I. svetovej vojne ďalekosiahlu kampaň, ktorá mala transformovať tisícročia zakorenené zvyky a myšlienkové stereotypy ľudí, naučených racionálne považovať drahé kovy, mince z nich razené a istotu z nich plynúcu, za záruku svojej majetkovej stability. So zlatým štandardom boli spájané reakčné a tmárske predsudky, ktoré strnulo bránili ekonomickej dynamike a v konečnom dôsledku zhoršovali sociálnu a ekonomickú situáciu.

Zabúdalo sa pri tom na to, že samotný zlatý štandard, čiže papierové peniaze zameniteľné za zlato, nebol vynálezom starých čias, ale práve moderného pokroku, ktorý účelovo potreboval nahradiť mince zo vzácnych kovov za papier, aby „roztočil ekonomiku“. Voľba bola totiž jasná: buď papierové peniaze s abstraktnou hodnotou a hospodárska konjunktúra, industrializácia, rozšírenie blahobytu a konzumu, aj za cenu nestability, alebo zlaté mince, zachovanie agrárneho charakteru spoločnosti, celková nižšia úroveň rozšírenosti luxusných hmotných statkov a spotreby, za získanie stability. Väčšina ľudstva si, čiže demokraticky, zvolila prvú možnosť, možno aj preto, že inú nemala, pretože (ako vždy v dejinách ľudstva) pudy a dedičný hriech ich neomylnne vedú k maximalizácii pôžitku, aj za cenu narušenia integrity, ukončenia reálnej nezávislosti na štáte a straty hospodárskej sebestačnosti.

Cisár František Jozef II. na investičnej zlatej minci (novorazba)

zdroj: Pixabay

Konečný cieľ - virtuálne peniaze uľahčujúce kontrolu

Výsledok industrializmu bol z hľadiska rozšírenia hmotného blahobytu impozantný. Už v 20. rokoch 20. storočia boli návštevníci Spojených štátov šokovaní úrovňou konfekčného oblečenia mladých žien zo stredných a nižších vrstiev, ktoré v mnohom pripomínali filmové hviezdy a dámy z vyššej spoločnosti. Rozdiely v kvalite, a nie v štýle, neboli, rovnako ako dnes, tak ľahko postrehnuteľné, ako rozdiel medzi krojom európskeho sedliaka a oblečením šľachtica. Priemysel, stimulovaný pôžičkami, spotrebou a reklamou, chrľil obrovské množstvá tovaru. Zavedenie flexibilnej papierovej meny býva ekonómami uvádzané, ako jeden zo zásadných krokov na tejto ceste k všeobecnej prosperite.

Problémy s oficiálnym optimistickým nazeraním na tento trend môžu nastať vtedy, ak zvolíme inú optiku pohľadu a položíme si otázku, či celý vzostup blahobytu v euro-atlantickom priestore nie je, skôr než kýženým celosvetovým sociálnym rozmachom, len rozšírením štruktúry pôvodnej malej antickej polis (ako aj skupiny ľudí, ktorí tvoria v jej rámci strednú triedu) do rozmerov celej planéty a odsunutím nevyhnutnej otrockej sily za hranice lokálnej viditeľnosti. Priemerný obyvateľ Európy a Ameriky je dnes v pozícii nižšej slobodnej vrstvy z antickej polis. Polis je však teraz taká veľká ako planéta a otroci, ktorí v antike behali po ulici spolu so slobodnými, sa teraz neviditeľne plahočia v Číne, Indii a Pakistane, takže sentimentálna

obyvateľka Londýna, Berlína či Paríža ich nevidí, čo výrazne posilňuje jej vieru v pokrok a vieru vo vlastný sekulárny humanizmus.

Ak sa však od antiky až tak mnoho v podstate nezmenilo, či ak sa dokonca oproti antickej a kresťanskej ére žmýkanie otrokov oslobodilo od akýchkoľvek záväzkov náboženstva, cti a patriarchálnych povinností, spriemyselnilo sa a zmechanizovalo, tak aká je vlastne úloha tohto „pokroku“? Čo je jeho reálnym dopadom a výsledkom a ako to súvisí s moderným abstraktným peňažníctvom?

Pozorujúc dlhodobý trend globalizácie, planetárnej centralizácie a politickej unifikácie, nutne nám musí napadnúť, že sa tu pomaly ale isto pripravuje finále nejakého deja, ktorý vyústi do svojho globálneho záveru. Trend posledných 200 rokov masívnym spôsobom transformoval ľudské hodnoty, prirodzené aj nadprirodzené, do podoby doposiaľ nevidanej masovej zvrhlosti, ktorá by ešte pred sto rokmi vyznievala ako vízia šialeného požívača ópia. Cieľom je teda zrejme pripraviť ľudskú myseľ na toto finále. Všetky pomocné a podporné práce s tým súvisiace, počnúc sociálnym životom, politikou a končiac ekonomikou a finančníctvom, prispievajú k tejto transformácii.

Negatívne následky industrializácie a technizácie sú jasné: reálna strata hospodárskej autonómie, neustále ostentatívnejšie regulovanie súkromného vlastníctva stredných a nižších vrstiev (nie elít!), štátny a administratívny dirigizmus, degenerácia obyvateľstva, deštrukcia tradičnej rodiny, strata bojovnosti, závislosť na štáte a v konečnom dôsledku: potlačenie ľudskej prirodzenosti, stvorenej na Boží obraz. Proces je jasný: od autonómneho, voči vyšším abstraktným politickým celkom nedôverčivého človeka (nesmieme však nedôveru k abstraktnému štátu, považovať za nedôveru k panovníkom, náčelníkom, Cirkvi, klanom a rodine, či dokonca k pravidlám), ťažko manipulovateľného, k závislému, ľahko manipulovateľnému človeku. Tomu napomohla aj eliminácia drahých kovov ako obeživa.

Odstránenie zlatého obeživa, ktoré sa dá prenášať zo štátu do štátu, má všade vysokú hodnotu, dá sa ukryť a vybrať po určitom čase bez straty hodnoty, nie je nikdy plne v moci štátu a robí človeka nezávislým, zapadá plne do tohto procesu straty reálnej nezávislosti na modernom štáte. Z tohto pohľadu bolo krátkodobé vytvorenie zlatého štandardu klasickou fintou na uspanie bdlosti lovenej zveri – človeka.

Ten sa teraz nachádza v štádiu, keď mu aj papierové peniaze, vydané napospas zadlžovaniu, inflácii, predimenzovanému emitovaniu, pripadajú ako relikť temného stredoveku a s nádejou očakáva ich zrušenie, dúfajúc v zavedenie platobných kariet, či dokonca implantovaných čipov. Poznajúc toto štádium procesu, môžeme zhodnotiť to, čo sa odohralo v 20. storočí. Zrušenie zlatého obeživa, jeho nahradenie papierovými bankovkami, následné zrušenie krytia bankoviek zlatom a momentálna averzia k hmatateľným peniazom vôbec, to všetko nesie znaky rovnakého rukopisu.

Uchovanie kresťanskej morálnej autonómie, vzhľadom k svetu, uchovanie materiálnej a hospodárskej nezávislosti, ako aj elementárnej integrity ľudskej dôstojnosti, bude po završení tohto procesu čoraz ťažšie.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/mince-zo-zlata-peniaze-kryte-zlatom-papierove-peniaze-a-karticky-pokrokovy-put-od-realnych-k-virtualnym-platidlami/>